

20 september
Justitiedepartementet
Ert dnr: Ju2023/01301
Vårt dnr: 27, u2023, 6/yb

Studieförbundens yttrande över Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25)

Studieförbunden har inga synpunkter på förslaget att ställa kunskapskrav i svenska språket och om det svenska samhället för permanent uppehållstillstånd.

Studieförbunden lämnar här sina synpunkter endast på de delar av betänkandet som berör studieförbunden.

11.7 Informations-, utbildnings- och stödinsatser

Studieförbunden delar utredningens bedömning att studieförbunden skulle kunna ta en viktig roll vad gäller utbildnings- och stödinsatser om ett system med kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd införs.

Studieförbunden har som utredningen noterat stor erfarenhet av att folkbilda i svenska språket med asylsökande och vissa nyanlända invandrare. Studieplanen för *Vardagssvenska*, en del av *Svenska från dag ett*, har kunskapsmål som är mycket snarlika nivå A2 i GERS som utredningen (11.4.3) föreslår ska vara nivån på kunskapsprovet. Kursen *Svenska från dag ett* innehåller också delar som ger kunskap om det svenska samhället, och undervisningsmaterial från [Informationsverige.se](https://www.informationsverige.se) används frekvent. Studieförbunden genomför alltså redan de utbildningsinsatser som utredningen efterfrågar.

Studieförbundens redan existerande verksamhet är möjlig att snabbt skala upp och utforma så att den passar för att förbereda deltagare för kunskapsprov för permanent uppehållstillstånd. Studieförbunden möter deltagare i ögonhöjd och kan sänka trösklarna för att uppnå ställda kunskapskrav.

Studieförbunden delar inte bedömningen att statsbidrag bör lämnas till folkbildningen som dess aktörer kan välja att ansöka om. Studieförbunden anser i stället att statsbidrag för utbildningsinsatser för provdeltagare bör lämnas i form av en förlängning och utökning av anslaget Särskilda insatser inom folkbildningen (14:3), som finansierar studieförbundens befintliga folkbildning i svenska språket, *Svenska från dag ett*, för asylsökande och vissa nyanlända invandrare och som med gällande statsbudget reducerades kraftigt under 2023 och avslutas helt år 2024.

Det finns två skäl till att finansiera utbildningsinsatserna med anslag 14:3 i stället för med ett bidrag som går att ansöka om. För det första bidrar en finansieringsmodell med ett sökbart bidrag till en projektifiering av civilsamhället som betungar med onödig administration. Studieförbunden och deras personal ska odla expertis inom pedagogik, inte administration. En förlängning av det riktade anslaget 14:3 skulle i stället minimera administrationen genom att nyttja rutiner som redan existerar. Verksamheten förläggs på de platser där studieförbunden ser en tillräcklig efterfrågan. Förra året genomförde studieförbunden Svenska från dag ett i 195 kommuner.

För det andra är projektfinansiering otillräckligt eftersom studieförbunden behöver upprätthålla en långsiktig verksamhet för att kunna ta sig an tillfälliga, riktade, uppdrag. Utan en förlängning av anslag 14:3 finns en risk att studieförbunden hinner avveckla delar av den kapacitet som finns idag eftersom den saknar finansiering. Personal involverad i svenska från dag ett har redan börjat sägas upp.

Studieförbunden noterar att civilsamhället allt oftare ses som en potentiell leverantör för att uppfylla politikens mål. Utredningen beskriver att ”folkbildningen är spridd i landet och på så vis finns nära dem som kan komma att ansöka om permanent uppehållstillstånd”, men det går inte att dra nytta av studieförbundens väl utvecklade infrastruktur, och samtidigt avsluta finansieringen av densamma. Det bör påpekas att folkbildningens spridning och tillgänglighet för målgruppen byggts upp under lång tid, och att detta går förlorat utan långsiktig och stabil finansiering. Utan relationer, pedagogisk erfarenhet, lokaler på olika platser i landet och personal med rätt kompetens kan studieförbunden inte erbjuda bra verksamhet med stor spridning och låg kostnad, när behov finns.

En stabil finansiering av verksamheten genom en förlängning av anslaget 14:3 från år 2024, vore ett sätt att säkerställa att kapaciteten finns kvar så att studieförbunden kan fortsätta vara en resurs som kan bidra till att uppnå politikens mål.

För branschorganisationen Studieförbunden i samverkan

David Samuelsson
Generalsekreterare

Studieförbunden
Dalagatan 7, 111 23 Stockholm
info@studieforbunden.se
www.studieforbunden.se